

Bijlage 9 WLZVL-017 Bedwelmen en doden van waterbuffels (*Bubalis bubalis*)

In Nederland worden op een beperkt aantal slachthuizen waterbuffels ter slachting aangeboden. Het bedwelmen van deze dieren stuit echter met regelmaat op problemen. Deze problemen worden veroorzaakt door de bouw van de schedel die sterk afwijkt van de schedel zoals we die kennen van onze runderen (*Bos taurus*).

Runderen worden in Nederland vrijwel altijd bedwelmd met een penetrerend penschiettoestel. Alleen voor runderen die vrij rondlopen in natuurgebieden wordt ook wel een vuurwapen met vrij projectiel gebruikt.

Het penetrerend penschiettoestel wordt bij runderen loodrecht op het voorhoofd geplaatst, enkele centimeters boven het kruispunt van lijnen tussen oog en oor. De bouw van de schedel van waterbuffels staat deze wijze van bedwelmen echter in de weg. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de aanwezigheid van een dikke hoornige plaat op de schedel terwijl anderzijds de aanwezigheid van een grote sinus frontalis (voorhoofdsholte) de energie die wordt gecreëerd door de klap van het penschiettoestel grotendeels absorbeert. Ook kan de pen van het algemeen gebruikte penschietapparaat onvoldoende diep doordringen in de hersenen (lengte pen minimaal 6,5 cm uittredend). Dit heeft al op diverse locaties aanleiding gegeven tot discussies met de toezichhoudend dierenarts van de NVWA.

Op 27-01-2014 heeft de toenmalige Staatssecretaris in een brief aan de Tweede kamer aangegeven dat gezien bovenstaande problematiek waterbuffels bedwelmd mochten worden middels het z.g. achterhoofdschot. Geadviseerd werd hierbij een penetrerend penschiettoestel te gebruiken met een verlengde pin en extra zware patronen.

De staatssecretaris heeft zich hiertoe laten adviseren door externe deskundigen van Livestock Research uit Lelystad. Deze werkwijze wordt onderbouwd door onderzoek in het Verenigd Koninkrijk.

Voor het bedwelmen en doden van waterbuffels in een slachthuis lijkt het gebruik van een penschiettoestel met verlengde pen: Cash Magnum.25 met een penlengte van minimaal 7,5 cm, een pendiameter van 11,91 mm, een gemiddelde pensnelheid van 66,34 m/s in combinatie met de patroon Groen Knocker, 4,5 grain en 492 J, het aangewezen instrument.

Hiermee wordt het achterhoofdschot toegepast. Dit houdt in dat het toestel op het achterhoofd wordt geplaatst (in de "deuk" onder de rand die tussen de hoorns loopt). Cruciaal is dat daarbij gericht wordt op de neus van het dier.

Bedrijven zullen, als zij waterbuffels willen slachten, deze methode moeten opnemen in hun SWW en ook volgens deze SWW werken.

Ter overweging:

- Er bestaan schietmaskers met een significant langere pen, namelijk minimaal 12,1 cm. Nadeel van deze schietmaskers is echter dat in dit wapen de pen niet automatisch terugschiet in het wapen. Dit maakt het gebruik risicovol voor degene die het bedient. Mede om deze reden is dit schietmasker niet meer in gebruik;
- Ook bestaan er andere schietmaskers met een langere pen (8,5-9,0 cm), de Termet Matador ss 3000. De hoeveelheid kinetische energie die door de zwaarste patronen van dit type wordt geleverd is echter significant lager (430 J) en ook de snelheid is beduidend lager (50 m/s) als bij de Cash Magnum.25;
- Gebruik van een vuurwapen met vrij projectiel in een slachthuis. Hoewel toegelaten in Vo. (EG) nr. 1099/2009, Bijlage 1, moeten we ons goed bewust zijn van de veiligheidsrisico's voor zowel de schutter als ander personeel. Mogelijk dat dit ook conflicteert met arbo-regelgeving. Deze methode zou dan ook slechts in noodgevallen toegestaan moeten zijn (bv. losgebroken dier). Slachthuizen zullen hiervoor een procedure moeten schrijven waarbij in overleg met de politie een persoon wordt aangewezen die beschikt over de nodige papieren (jachtakte, WM 4-verlof) en wapens.

Bijlage 9 WLZVL-017 Bedwelmen en doden van waterbuffels (*Bubalis bubalis*)

Referenties:

- Gregory, N.C., Spence, J.Y., Mason, C.W., Tinarwo, A. en Heasma Effectiveness of poll stunning water buffalo with captive bolt guns, L., Meat Science 81 (2009) 178-182
- Final project report: Humane Slaughter of Water Buffalo, Ref: CR/2006/09, ADAS Scotland;
- Slaughter and Killing of Minority Farmed Species, Humane Slaughter Association, No. 25;
- Brief Staatssecretaris aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal, 27 januari 2014
- Gert-Jan Preyde, Abato, demonstratie schietmaskers en mondelinge mededeling.